

QUAN ĐIỂM ĐẠI HỘI XIII CỦA ĐẢNG VỀ KIÊN QUYẾT BẢO VỆ VỮNG CHẮC ĐỘC LẬP, CHỦ QUYỀN, THỐNG NHẤT, TOÀN VỆN LÃNH THỔ, VÙNG TRỜI, VÙNG BIỂN CỦA TỔ QUỐC

BÙI QUANG HUY* -
NGUYỄN HUY PHỤNG**

Củng cố, tăng cường quốc phòng nhằm bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa luôn được Đảng xác định là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên qua các kỳ đại hội. Kế thừa, tiếp tục phát triển quan điểm của các kỳ đại hội trước, Đại hội XIII của Đảng khẳng định: “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển; giữ vững môi trường hoà bình, ổn định để phát triển”¹. Vì vậy, nhận thức đúng quan điểm này của Đảng trong Văn kiện Đại hội XIII có ý nghĩa hết sức quan trọng, nhằm bảo đảm đúng định hướng, đạt được mục tiêu, yêu cầu đã xác định đối với quá trình thực hiện đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc trong tình hình mới.

Từ khóa: Hệ thống chính trị; Văn kiện Đại hội XIII của Đảng; lãnh thổ; vùng trời; vùng biển; độc lập; chủ quyền.

Consolidation and strengthening of national defense for firm defense of the country of Socialist Republic of Viet Nam has always been considered an important and regular task by the National Party Congresses. Inheriting and promoting the views of the previous congresses, the Thirteenth National Party Congress affirmed: "Resolutely and persistently struggle to firmly defend independence, sovereignty, unity and territorial integrity, airspace and waters; maintain a peaceful and stable environment for development" Therefore, it is crucial to have a correct understanding of this viewpoint stating in the Thirteenth National Party Congress in order to the right direction, achieve the identified goals and requirements for the implementation of the struggle to firmly protect the country's independence, ensure, unity and territorial integrity, airspace and sea areas in the new situation.

Keywords: Political system; Documents of the Thirteenth National Party Congress; territory; airspace; sea areas; independence; sovereignty.

NGÀY NHẬN: 09/10/2022

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 14/11/2022

NGÀY DUYỆT: 16/12/2022

1. Quan điểm của Đảng về bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc

Thứ nhất, đây là quan điểm chỉ đạo chiến lược cơ bản, xuyên suốt của Đảng trong sự

nghiệp bảo vệ Tổ quốc.

Quan điểm này thể hiện sự thấm nhuần sâu sắc tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh

* PGS.TS, Trường Sĩ quan chính trị

** ThS, Trường Sĩ quan chính trị

về “dĩ bất biến ứng vạn biến” trong hoạt động quân sự, quốc phòng; kế thừa những nội dung quan điểm chỉ đạo bảo vệ Tổ quốc mà Đảng ta đã xác định qua các kỳ đại hội. Nội dung cốt lõi quan điểm của Đảng ta về kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc là thể hiện ý chí quyết tâm sắt đá cùng với sự kiên trì, bền bỉ đấu tranh của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta để đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc trong mọi điều kiện, hoàn cảnh.

Trước bối cảnh mới của quốc tế, khu vực, trong nước và những nguy cơ, thách thức, các tình huống quốc phòng, thách thức an ninh truyền thống và phi truyền thống gia tăng, cùng nhiều vấn đề phức tạp, khó lường nảy sinh tác động đến bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, Đảng ta nhận thức và xác định, phải kiên quyết, chủ động đấu tranh, song quá trình đấu tranh phải kiên trì, bền bỉ thực hiện tổng thể các biện pháp, kết hợp linh hoạt giữa kiên quyết đấu tranh, kiên định mục tiêu chiến lược với sách lược, mềm dẻo, dựa vào luật pháp quốc tế, dựa vào sức mạnh của cộng đồng quốc tế, sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, dưới sự lãnh đạo của Đảng. Đó vừa là quan điểm, vừa là phương châm định hướng chỉ đạo chiến lược, nhằm bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước cả trước mắt và lâu dài.

Bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa là một trong hai nhiệm vụ chiến lược của cách mạng Việt Nam. Nhiệm vụ chiến lược này phải thường xuyên được coi trọng, không được lơ là và phải gắn chặt với nhiệm vụ xây dựng đất nước. Vì thế, bất luận trong hoàn cảnh nào, thuận lợi và khó khăn ra sao, chúng ta cũng phải kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất,

toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc. Đó là trách nhiệm chính trị, nghĩa vụ cao cả, thiêng liêng của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta, của các thế hệ người Việt Nam trong quá khứ, hiện tại và mai sau.

Thứ hai, kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập dân tộc.

Độc lập là lợi ích tối cao, bất khả xâm phạm của một dân tộc, một quốc gia. Việt Nam có vị trí địa chiến lược trong khu vực, nên trong lịch sử thường xuyên bị các thế lực ngoại bang nhòm ngó, thôn tính xâm lược với các mục đích khác nhau. Vì thế, lịch sử Việt Nam là lịch sử dựng nước gắn liền với giữ nước và trở thành quy luật tồn tại, phát triển của dân tộc ta. Những chiến công oanh liệt của cha ông ta trong lịch sử cũng như cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ trong thời đại Hồ Chí Minh là biểu tượng sáng ngời về sự kết hợp của ý chí kiên quyết với kiên trì đấu tranh đến cùng để giành và giữ vững độc lập cho dân tộc. Kiên quyết đấu tranh không khoan nhượng với ý chí “không có gì quý hơn độc lập, tự do”, “dù hy sinh tới đâu, dù phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn cũng phải kiên quyết giành cho được độc lập”. Kiên quyết với ý chí sắt đá “thần tốc”, “táo bạo” nhưng cũng kiên trì, kiên nhẫn, trường kỳ kháng chiến, không nóng vội.

Thực tiễn lịch sử cho thấy, có những cuộc chiến tranh giành độc lập diễn ra trong thời gian ngắn hoặc tương đối ngắn nhưng cũng có cuộc chiến tranh kéo dài hoặc tương đối dài. Vì thế, phải luôn nêu cao tinh thần kiên quyết đấu tranh, đó là điều kiện tiên quyết, điều kiện cần nhưng chưa đủ, mà còn phải kiên trì đấu tranh mới bảo vệ vững chắc được độc lập dân tộc.

Thứ ba, bảo vệ vững chắc chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc.

Bảo vệ vững chắc chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc là nói đến không gian toàn bộ lãnh thổ, bao gồm: Đất

liên, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc. Trước sự phức tạp của tình hình thế giới, khu vực, nhất là tranh chấp chủ quyền ở Biển Đông, Đảng ta đã khẳng định phải kiên quyết bảo vệ vững chắc chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc. Đó là nguyên tắc chiến lược, là nhiệm vụ thiêng liêng của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân; đồng thời, là lợi ích cao nhất của đất nước cả trong hiện tại và tương lai. Để bảo vệ vững chắc chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ phải bằng nhiều phương thức: kết hợp đấu tranh vũ trang và phi vũ trang, lấy đấu tranh phi vũ trang là chủ yếu, nhằm chủ động phòng ngừa, ngăn chặn có hiệu quả từ sớm, từ xa các nguy cơ dẫn đến xung đột. Trong đó, bao hàm cả việc đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch lợi dụng tình hình phức tạp ở Biển Đông để kích động, phá hoại mối quan hệ giữa Việt Nam với các nước láng giềng. Do đó, không thể nóng vội, mà phải bình tĩnh, kiên trì giải quyết tranh chấp, mâu thuẫn bằng biện pháp hòa bình trên cơ sở luật pháp quốc tế, nhất là Công ước Liên hiệp quốc về Luật Biển năm 1982, Tuyên bố ứng xử của các bên ở Biển Đông (DOC), tiến tới Bộ quy tắc ứng xử ở Biển Đông (COC). Kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc là phương châm chỉ đạo, hoàn toàn không mâu thuẫn với ý chí kiên quyết và càng không đồng nghĩa với nhân nhượng, thỏa hiệp.

Hiện nay, tình hình tranh chấp chủ quyền biển, đảo ở Biển Đông rất phức tạp, không thể giải quyết trong thời gian ngắn, mà phải lâu dài. Đại hội XIII của Đảng đã khẳng định: “Xây dựng lực lượng dự bị động viên hùng hậu và dân quân tự vệ vững mạnh, rộng khắp trên các vùng, miền, trên biển,... nâng cao năng lực thực thi pháp luật của các lực lượng làm nhiệm vụ ở biên giới, biển đảo”². Đây là lần đầu tiên, vấn đề xây dựng dân quân tự vệ trên biển được đưa vào văn

kiện của kỳ đại hội Đảng để định hướng chỉ đạo xây dựng lực lượng này đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền biển, đảo trong tình hình mới. Điều này đã thể hiện bước phát triển mới trong tư duy, nhận thức của Đảng về xây dựng lực lượng quốc phòng trên biển, nhằm tạo ra lực lượng đủ mạnh để bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc trong mọi tình huống.

Bốn là, bảo vệ Tổ quốc đi đôi với giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước.

Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc luôn đặt trong mối quan hệ biện chứng với bảo đảm giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Đại hội XIII của Đảng khẳng định: “kiên quyết, kiên trì bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc đi đôi với giữ vững môi trường hoà bình, ổn định để phát triển đất nước”³. Đây là một trong những nội dung quan trọng của bài học kinh nghiệm lớn được đúc rút từ thực tiễn xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, thể hiện bước phát triển nhận thức mới của Đảng về bảo vệ Tổ quốc; là bước phát triển cụ thể hóa sâu sắc tư duy của Đảng về giải quyết mối quan hệ giữa hai nhiệm vụ chiến lược:

(1) Xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới. Trên cơ sở dự báo tình hình thế giới, khu vực tiếp tục sẽ có những diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó lường; trong nước vẫn tồn tại các nguy cơ gây bất ổn tác động mạnh mẽ đến công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, Đảng ta đã khẳng định phải tiếp tục kiên quyết, kiên trì bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ đi đôi với giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Theo đó, mục đích, phương châm kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc

độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc phải hướng đến giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Kiên quyết, kiên trì dùng mọi biện pháp có thể để đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc nhưng không phá vỡ môi trường hòa bình, gây bất ổn cho đất nước.

(2) Giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước phải tạo ra những điều kiện thuận lợi, luôn song hành với thực hiện có hiệu quả mục đích, phương châm kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc. Giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước không thể được tạo ra bởi nhân nhượng, thỏa hiệp, mà phải bằng ý chí kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc.

2. Một số định hướng giải pháp thực hiện quan điểm của Đảng về kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc

Một là, nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên, các tổ chức, lực lượng và toàn dân quan điểm của Đảng về kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc. Các bộ, ngành trung ương cần tiếp tục chỉ đạo các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể địa phương quán triệt sâu sắc đường lối quân sự, quốc phòng của Đảng, đẩy mạnh xây dựng tiềm lực, lực lượng, thế trận phòng thủ của cả nước, nhất là trên các hướng biên giới, biển, đảo vững mạnh nhằm tạo sự thống nhất về nhận thức và hành động cho mọi cán bộ, đảng viên, các tổ chức, lực lượng và toàn dân. Nội dung giáo

dục, tuyên truyền phải bảo đảm tính toàn diện, có trọng tâm, trọng điểm, hướng vào luận giải rõ các nội dung, như: đối tác, đối tượng; mục tiêu, nguyên tắc “Dĩ bất biến, ứng vạn biến”; phương châm, phương thức, nhiệm vụ, giải pháp và quan điểm kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, biên giới trên đất liền, biển đảo của Tổ quốc theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Nghị quyết số 28-NQ/TW ngày 22/9/2008 của Bộ Chính trị (khóa X) về “Tiếp tục xây dựng tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương thành khu vực phòng thủ vững chắc trong tình hình mới”; Nghị quyết số 28-NQ/TW ngày 25/10/2013 Hội nghị Trung ương 8 (khóa XI) về “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới”, chiến lược bảo vệ Tổ quốc, chiến lược quốc phòng, chiến lược quân sự, chiến lược bảo vệ an ninh quốc gia, chiến lược bảo vệ biên giới quốc gia, chiến lược bảo vệ Tổ quốc trên không gian mạng, chiến lược an ninh mạng quốc gia và các chiến lược quốc phòng, an ninh (QPAN) chuyên ngành khác.

Hai là, tiếp tục đẩy mạnh xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân vững chắc trong cả nước để đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc. Các cấp, các ngành phải coi trọng việc quy hoạch tổng thể của quốc gia đi liền với kết hợp phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội với QPAN, đối ngoại; QPAN với kinh tế - xã hội, phân vùng kinh tế với bố trí quốc phòng,... hình thành các khu vực chiến lược vững mạnh về chính trị, giàu về kinh tế, mạnh về QPAN; tuân thủ cơ chế lãnh đạo và hoạt động trong khu vực phòng thủ; phối hợp xây dựng, củng cố thế trận liên hoàn, vững chắc trên khắp các vùng, miền.

Việc điều chỉnh thế trận, bố trí các lực lượng tác chiến ngày càng hợp lý và đạt hiệu

quả cao hơn; việc xây dựng thế trận an ninh nhân dân, thế trận lòng dân có bước phát triển vững chắc. Kết quả là an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội được giữ vững, chủ động ngăn ngừa và chuẩn bị tốt mọi phương án, đối phó thắng lợi mọi tình huống có thể xảy ra. Nhờ đó, tiềm lực QPAN ngày càng được củng cố vững chắc, được nhân dân tin tưởng, đồng tình ủng hộ và giúp đỡ. Đây là cơ sở để chúng ta bảo vệ vững chắc Tổ quốc.

Ba là, xây dựng lực lượng vũ trang có chất lượng tổng hợp, sức mạnh chiến đấu cao để đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc trong mọi tình huống. Thực hiện tốt quan điểm, chủ trương của Đảng về đẩy mạnh xây dựng Quân đội nhân dân, Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, trong đó có một số quân chủng, binh chủng, lực lượng tiến thẳng lên hiện đại; vững mạnh về chính trị, có chất lượng tổng hợp và có sức mạnh chiến đấu cao, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và Nhân dân, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong mọi tình huống. Triển khai có hiệu quả chủ trương xây dựng lực lượng dự bị động viên hùng hậu và dân quân tự vệ vững mạnh, rộng khắp trên các vùng, miền, trên biển, tạo ra sức mạnh tổng hợp, thế trận liên hoàn, vững chắc trong đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc.

Bốn là, tăng cường hợp tác QPAN, đối ngoại, tạo môi trường hòa bình, ổn định, nhằm nâng cao thế và lực để đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ trong mọi tình huống. Hội nhập quốc tế về QPAN, đối ngoại là quá trình cùng lúc đạt được hai mục tiêu, tăng thêm đối tác, loại bỏ dần đối tượng, tạo thế và lực cho đất nước phát triển. Đó cũng là tiền đề, điều kiện quan trọng để thực hiện hiệu quả quan điểm kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo

vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển của Tổ quốc trong tình hình mới. Theo đó, hội nhập quốc tế về QPAN, đối ngoại phải gắn kết chặt chẽ với hội nhập về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội để tạo nên sức mạnh tổng hợp bảo vệ Tổ quốc và chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia. Đến nay, Việt Nam đã thiết lập quan hệ hợp tác quốc phòng với hơn 100 nước trên thế giới, trong đó có 5 nước Ủy viên thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc và các cường quốc trên thế giới⁴. Quá trình hội nhập QPAN, đối ngoại phải trên tinh thần giữ vững quan điểm, đường lối, nguyên tắc chiến lược nhưng linh hoạt, sáng tạo, mềm dẻo trong sách lược; vừa hợp tác vừa đấu tranh, lấy hợp tác là chủ yếu, không để đối đầu và bị cô lập; kiên quyết, kiên trì giải quyết các vấn đề tranh chấp chủ quyền lãnh thổ, biên giới trên bộ, trên biển, đảo bằng giải pháp hòa bình, trên cơ sở hiểu biết, tin cậy lẫn nhau, tôn trọng độc lập, chủ quyền và lợi ích giữa các nước, phù hợp với luật pháp và thông lệ quốc tế; không để xảy ra xung đột vũ trang, chiến tranh, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước □

Chú thích:

1, 2, 3. Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2021, tr. 157, 158, 98.

4. *Nâng cao hiệu quả hợp tác và hội nhập quốc tế về quốc phòng, an ninh hiện nay*. <https://lyluanchinhtri.vn>, ngày 10/7/2022.

Tài liệu tham khảo:

1. Bộ Quốc phòng. *Quốc phòng Việt Nam 2019*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2019.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I, II*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2021.

3. *Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, biên giới của Tổ quốc - một quan điểm cơ bản trong Chiến lược Bảo vệ biên giới quốc gia*. <https://sngv.thuathienhue.gov.vn>, ngày 18/10/2019.